

Best Arctic Group – redegjørelse for arbeid med Åpenhetsloven 2025

Innledning

Denne rapporten er utarbeidet i henhold til Åpenhetsloven §5 og oppsummerer retningslinjer og prosedyrer i Best Arctic Group (BAG) for å ivareta menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Rapporten gir også informasjon om implementering og resultater av aktsomhetsvurderinger gjennomført av BAG.

Om BAG

Redegjørelsen gjelder hele konsernet Best Arctic Group (BAG) og omfatter datterselskapene Best Arctic AS (BA) og Bussring AS (BR).

BUSSRING AS ble etablert i 1957 og er i dag Nord-Norges største turbusselskap med en kjøretøypark på 56 kjøretøy – turbusser, kombibusser, minibusser og VIP-biler. Vår misjon, «For deg og Nord-Norge», handler om trygge, pålitelige og lokalt forankrede transportløsninger til beste for kunder, samarbeidspartnere, lokalsamfunn og enkeltpersoner.

Vår misjon er "leveranse i verdensklasse".

BEST ARCTIC AS er både leverandør og formidler av reise- og turistaktiviteter i Tromsø og omkringliggende regioner. Selskapet produserer, markedsfører og selger transport, aktiviteter og opplevelser. Best Arctic har som mål å forme «Det moderne bærekraftige reiselivet» i Nord-Norge og Arktis – også kjent som «The Arctic Way». BA har et sterkt fokus på lokal samfunnsutvikling.

Kjerneproduktene er nordlysturer, hundekjøring, snøscooter og The Arctic Route

Hensikten er å gjøre det enkelt å reise og oppleve Nord-Norge og Nordkalotten på en bærekraftig måte. Vår visjon: "Life changing experiences".

Våre verdier TEAM: **T**rygg, **E**tterrettelig, **A**nsvarlig og **M**enneskelig.

På konsernnivå har bærekraft nylig blitt en del av vår strategi, med mål om å levere bærekraftige reiselivstjenester. Siden 2022 har vi frivillig rapportert gjennom en bærekraftsrapport, hvor temaer som karbonutslipp, forurensning, biologisk mangfold, sirkularitet og avfallshåndtering, ansattavtaler og kontrakter med underleverandører er identifisert som vesentlige. Transporttjenester og opplevelsesproduksjon utføres også av våre samarbeidspartnere.

Retningslinjer og prosedyrer for håndtering av faktiske og mulige negative innvirkninger på grunnleggende menneskerettigheter (GMR) og anstendige arbeidsforhold (AAF)

Best Arctic Group (BAG) har fortsatt arbeidet med å styrke implementeringen av ansvarlig næringsliv (RBC) i tråd med OECDs retningslinjer, og har i år innført et nytt støttesystem for aktsomhetsvurderinger (DD) kalt Complete Control. Dette systemet er sentralt for å gjennomføre RBC i praksis.

Noen av systemene som støtter RBC-nøkkelemner:

- **Kvalitetsstyringssystem:** BAG har implementert Plus Office som sitt kvalitetssystem.
- **ISO-sertifiseringer:** Selskapene er ISO-sertifiserte:
 - ISO 9001 – kvalitetsstyring
 - ISO 14001 – miljøstyring
 - ISO 39001 (kun BR) – trafiksikkerhet
- **HMS-standard:** Moderne og ergonomisk utstyr, opplæring i bruk av busser, og avvikshåndtering via Plus Office.
- **Fagforeninger:** BAG støtter ansattes rett til å organisere seg – eller la være.
- **Arbeidskontrakter:** Alle ansatte har kontrakter registrert i Simployer (framover byttet til Plus Office).
- **Tidsregistrering:** Systemer som Power Office, Unilønn og PDS brukes for å følge med på arbeidstid og overtid.
- **Personalhåndbok:** Regulerer rettigheter og forventninger til adferd – tilgjengelig i Plus Office.

- **Likestilling og mangfold:** BAG er kjønnsnøytral og diskriminerer ikke på kjønn eller etnisitet. Det er et mål å få flere kvinner i lederstillinger.
- **Samarbeid med fagforeninger:** Arbeidsforholdene er regulert gjennom tariffavtaler og god dialog med fagforeningene.
- **Tvangsarbeid:** Ikke tillatt – BAG følger norsk lov.
- **Lik lønn:** Likelønn for likt arbeid sikres gjennom tariffavtaler og analyser.
- **Urfolk:** BAG selger og profilerer samiske produkter, og har både samiske ansatte og underleverandører – alle behandles likt.
- **Varslingskanal:** Anonyme varsler om kritikkverdige forhold kan sendes via Plus Office.
- Arbeid med å styrke prinsippene for mangfold, rettferdighet og inkludering (DEI), inkludert å utnevne to nye kvinnelige styremedlemmer.

Nye tiltak:

- **Innført innkjøpspolicy** med ESG-parametere.
- Implementert **Complete Control** for kontraktsstyring og leverandørkommunikasjon.
- Revidert og publisert **etisk regelverk (Code of Conduct)**.
- **Etablert rutine for håndtering av informasjonsforespørsler** etter Åpenhetsloven.
- **Fokus på innovasjon** innen datainnsamling og klimaregnskap.

Selv om ISO-sertifisering, kontinuerlig oppfølging og revisjon medfører høye kostnader, anses det å ha slike standarder på plass som gode indikatorer på respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i enhver organisasjon.

BAG vil arbeide videre med å styrke prinsippene for mangfold, rettferdighet og inkludering, som har et klart grunnlag i menneskerettighetene ved å sikre ikke-diskriminering, like muligheter og inkludering. Derfor er to nye kvinnelige medlemmer blitt lagt til konsernstyret.

Vi har definert en prosedyre for håndtering av informasjonsforespørsler (i henhold til Åpenhetsloven §7) og har bestemt at økonomi-, innkjøp- og salgfunksjonen skal være ansvarlig for jevnlig overvåking og oppfølging av innkommende forespørsler om informasjon. Oppsummering av prosedyren er gjengitt nedenfor.

- Informasjon skal gis skriftlig og være tilstrekkelig og forståelig.
- Informasjon skal gis innen rimelig tid og senest tre uker etter mottatt forespørsel.
- Dersom mengden eller typen informasjon gjør det uforholdsmessig krevende å svare innen tre uker, skal informasjonen gis innen to måneder. Forespørre skal da informeres innen tre uker om utsettelsen, årsaken og når informasjonen kan forventes.
- Ved avslag på forespørsel kan forespørre innen tre uker kreve en mer detaljert begrunnelse. Denne skal gis skriftlig, så snart som mulig og senest tre uker etter mottatt krav.
- Ansvar for oppfølging og overvåking av innkommende forespørsler ligger hos funksjonene for innkjøp, økonomi og salg.
- Mekanismer for klage og oppreisning ved brudd på rettigheter er ennå ikke etablert, men planlegges i neste periode.

For å tilpasse våre systemer og retningslinjer ytterligere til OECDs prinsipper, har vi prioritert enkelte temaer og nøkkelspørsmål. Beslutningen er basert på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGPs), som anbefaler å starte med de mest alvorlige negative konsekvensene for mennesker, der det er størst sikkerhet og praktisk mulighet for utbedring.

Disse temaene er også av stor betydning i verdikjedene der våre virksomheter opererer. Derfor vil kartlegging av leverandører på alle nivåer hjelpe oss med å identifisere disse temaene, basert på land og sektor/industri. Dette vil bli nærmere behandlet i avsnittene om aktsomhetsvurdering og leverandørkartlegging.

Ved innhenting av data fra leverandører vil vi bruke disse prioriterte temaene som spørsmål i våre undersøkelser, blant annet gjennom systemet Complete Control.

Styring og kontroll

Ansatte i BAG og konsernets styre er forpliktet til å respektere menneskerettigheter og sikre at selskapets drift og forretningspraksis ikke forårsaker eller bidrar til faktiske eller mulige negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette er en del av våre kjerneverdier og organisasjonskultur.

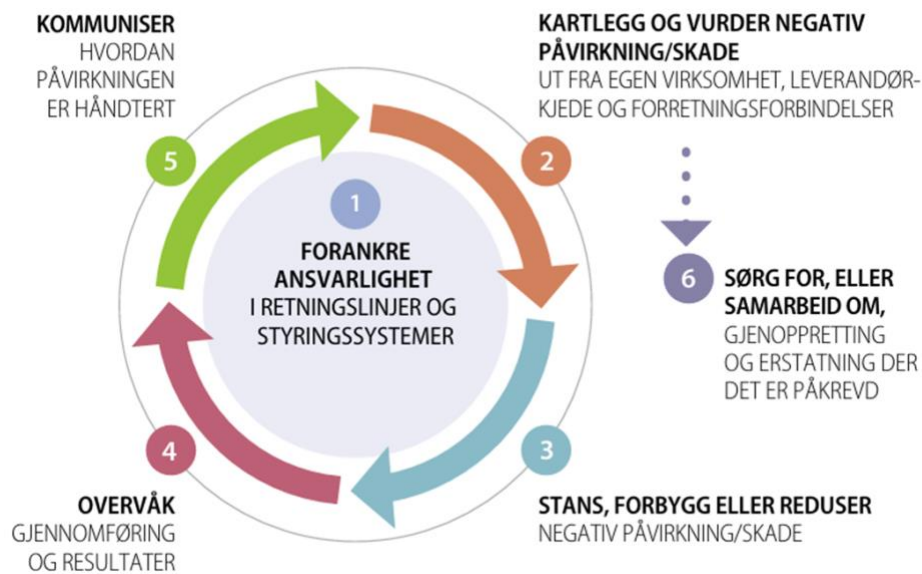
Vi ser også fordeler utover etterlevelse, som å tiltrekke og beholde talenter, og bidra til å utvikle en profesjonell og langsiktig reiselivsnæring i Norge. Selv om BAG er et profitt-drevet selskap, har vi inkludert verdiskaping for andre interessenter i vår strategi.

Gjennom vår strategi for bærekraftig turisme ønsker vi å innlemme miljøansvar og sosialt ansvar i vår drift og leverandørkjede, og dermed ha en positiv innvirkning på lokalsamfunnene.

BAG har implementert ansvarlig næringsliv (RBC) og respekt for menneskerettigheter på konsern- og selskapsnivå. Vi planlegger å gjenta opplæring i menneskerettigheter i forretningskontekst for ansatte innen innkjøp, økonomi, drift, HR og organisasjon – de som har størst påvirkning på RBC-risiko.

Informasjon om faktiske negative påvirkninger og betydelige risiki for uønskede påvirkninger som foretaket har identifisert gjennom aktsomhetsvurderingene

Aktsomhetsvurderingene (AKV) ble ikke fullt ut gjennomført i rapporteringsperioden, da det ikke var endringer i leverandørlisten eller deres risikoprofil, og ingen brudd på menneskerettigheter eller forverring av arbeidsforhold ble registrert. Når det er nødvendig, gjennomføres vurderingene i henhold til OECDs seksstegsmetodikk, og tilpasses selskapets størrelse og kontekst. I forrige periode ble vurderingene utført i samarbeid med konsulenter og ledelsen.

I år har vi innført et nytt støttesystem for aktsomhetsvurdering (DD), kalt Complete Control, ettersom DD er kjernen i implementeringen av ansvarlig næringsliv (RBC) og en viktig muliggjører. Blant de automatiserte funksjonene i systemet er forhåndsdefinerte spørreskjemaer og risikovurdering basert på GRI-risikoparametere for operasjonsland. Spørreskjemaene kan tilpasses for å prioritere visse temaer som tidligere beskrevet.

I 2023/2024 satte vi i gang datainnsamling og databehandling nødvendig for DD. Vi startet med de største førstelinjeleverandørene (målt etter omsetning) som primær datakilde, etterfulgt av leverandører vi antok hadde høyere sannsynlighet for og påvirkning på risiko, basert på bransje og selskapskontekst.

Deretter prioriterte vi leverandører som tilhører risikosektorer, definert av OECD, UNEP FI, PRI* og andre relevante kilder. Vi justerte denne listen basert på vår egen nettbaserte research, som avdekket høy risikoeksponering i visse sektorer, for eksempel elektronisk utstyr, som tradisjonelt har høy forekomst av HMS-relaterte problemer, som skader i monteringslinjer.

Neste kriterium for risikovurdering er land for registrering og drift. Vi identifiserte leverandører med risikoeksponering grunnet global virksomhet. På grunn av begrenset datatilgang kunne vi ikke fullføre risikovurderingen med gradert inndeling (høy/middels) etter land. Av vår foreløpige analyse ser vi mulig risiko basert på sektorkriteriet, samt risikoeksponering på grunn av global virksomhet. Vi vil framover legge til land og sektorer til leverandører på tvers av alle nivåer og gjennomgå bransjerapporter for å få innsikt om spesifikke problemer/prioriteringer som er typiske for disse sektorene/næringene, og for å kunne begynne å jobbe med å adressere dem (som prioriteringer). Det samme gjelder landrapporter.

Som et resultat av vår risikovurdering har vi identifisert leverandører fra følgende nøkkelerisikoområder, basert på bransje:

- utvinning (gruvedrift, mineraler, olje og gass)
- finanssektoren (bank, leasing og forsikring)
- eiendomsutvikling
- IKT- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- transport og logistikk

Dette er sektorer og bransjer trukket fram i OECD-, UNEP- og PRI-listene.

På grunn av vår spesifikke regionale kontekst, f.eks. med umodne lokale reiselivsaktører og komplekse forsyningskjeder for bussprodusenter (enda mer komplekse når vi legger til elbiler og produsenter fra Kina som dominerer dette markedet), justerte vi listen ovenfor for å inkludere:

- bussproduksjon/ bilindustri
- turisme og reiseliv.

Leverandørsegmentering

Vi fortsetter å segmentere leverandørene fra listen over risikosektorer basert på deres lønnsomhetseffekt og forsyningsrisiko. I praksis bruker vi resultatene fra analysen til å skille mellom leverandører som lett kan erstattes – på grunn av høy risiko knyttet til menneskerettigheter – og de som anses som strategiske eller kritiske, og som derfor ikke kan erstattes uten negativ innvirkning på resultatet og forsyningsrisiko. For sistnevnte gruppe har vi som mål å redusere eller utbedre risiko og faktiske brudd på menneskerettigheter ved å samarbeide med dem om å innføre tilstrekkelige systemer og retningslinjer for ansvarlig næringsliv (RBC). På denne måten innpasser vi strategiske hensyn og virksomhetsrisikostyring (ERM) i vår innkjøpsstrategi og leverandørkjede.

Segmenteringen er utført på selskapsnivå for både BR og BA, slik at vi kan ta hensyn til ulike bransjekontekster. Takket være denne segmenteringen kan menneskerettigheter implementeres i hele organisasjonen ved innkjøpsbeslutninger: For strategiske leverandører bør beslutninger sentraliseres, mens beslutninger for ikke-kritiske og ikke-strategiske leverandører og varer kan desentraliseres og delegeres.

Vi planlegger å tilby ekstra opplæring til ansatte i førstelinjen om menneskerettigheter på kort sikt, og om andre ESG-faktorer på mellomlang sikt.

Vi har integrert menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (HR & DWC) samt andre ESG-kriterier i vår innkjøpspolicy for å supplere vanlige innkjøpskriterier, for eksempel ved bytte av leverandører og for å sikre redundans i leverandørkjeden.

På grunn av økende kompleksitet og usikkerhet ønsker vi å informere våre strategiske beslutninger med scenarioanalyser. Disse innsiktene vil styrke vår konsernstrategi, mens implementeringen vil støttes gjennom

* UNEP FI = United Nations Environment Programme Finance initiative
PRI = Principles for Responsible Investments

definerte kortsiktige mål og handlingsplaner – altså hva som kan gjøres nå – etterfulgt av en bærekraftig utviklingsbane på mellomlang og lang sikt.

Måloppnåelse vil måles gjennom relevante indikatorer (KPI-er) og milepæler, fra organisasjonsnivå og ned til funksjonelle og daglige arbeidsnivåer. Vi forventer økt engasjement fra våre ansatte som følge av disse initiativene, noe som igjen vil kunne bidra til en positiv utvikling hos og for våre kunder, leverandører, partnere, investorer og øvrige interessenter.

Et eksempel på et scenario på mellomlang sikt er innføring av el-kjøretøy og autonome kjøretøy, som begge kan påvirke menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold – dette vil bli nærmere omtalt senere.

BR og BA spesifikke diskusjoner knyttet til menneskerettighetene og anstendig arbeidsforhold

BRs førstelagsleverandører består av veletablerte aktører med god historikk i sterkt regulerte bransjer, f.eks. Volvo, MAN, Setra, Mercedes, etc. Likevel gjelder dette bare for første lag og sannsynligvis for de fleste andre-lags leverandører; På grunn av kompleksiteten til deres omfattende forsyningskjeder må vi forplikte oss til ytterligere undersøkelser og kartlegging fra «port til vugge». Ved å bruke kjøretøyer fra etablerte merker utnytter vi også deres RBC og krav som de pålegger deres underleverandører. Disse store selskaper er også selv ansvarlig for at underleverandørene overholder deres retningslinjer og «code of conduct».

Elektrifisering av våre busser, også pålagt av enkelte statlige kunder, har som formål å redusere utslipp, men det kan også utsette oss for høy potensiell risiko ved kjøp/leasing fra mindre regulerte markeder. Dersom noen typer kjøretøy i flåten vår ikke kan erstattes elbusser fra lavrisikoland, vil en løsning være å kun velge produsenter med revidert RBC dersom de er fra mer eksponerte land.

Det kan også være mulig risiko knyttet til reservedeler fra ettermarkedsprodusenter. Dette spørsmålet vil bli vurdert i samarbeid med leverandører som yter vedlikehold på vårt materiell.

Finanssektoren anses også å ha høyere risikoeksponering, innenfor området ansvarlig virksomhet. Selv om våre leverandører av finansielle tjenester er basert i Norge, kan de ha risikoeksponering avledet fra deres globale virksomhet og nettverk av datterselskaper, dersom de leverer tjenester til kunder i høy- og middels risikoland. Vi forplikter oss til å spore nyheter etter mulige brudd; denne oppgaven kan forenkles ved å stole på AI-baserte løsninger som dekker nyheter om menneskerettigheter og DCW-temaer.

BAs verdikjede inneholder globale og lokalt nettverk av små aktivitetstilbydere, turoperatører og agenter, både lokalisert oppstrøms og nedstrøms i verdikjeden. Dette kan være aktører uten lang fartstid eller bevist evne til å etterleve GMR og AAF; selv om de er basert i Norge, er problemene forankret i en umoden regional reiselivsnæring. Vi planlegger å kontraktsfeste våre krav til disse partnerne i form av RBC, og å bistå med opplæring i hvordan de kan etterleve kravene. Med dette tiltaket forventer å ha en positiv innvirkning på utviklingen av bærekraftig turisme og lokalsamfunnenes velvære.

*I 2025 ble **etisk regelverk (Code of Conduct)** revidert for å være i samsvar med Åpenhetsloven. Kravene til våre leverandører vil fases inn gradvis, med start i temaene menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (DWC). Deretter vil kravene utvides til å omfatte andre bærekraftsfaktorer knyttet til ansvarlig næringsliv (RBC), og til slutt hele spekteret av vesentlige **ESG-mål** – miljø, sosiale forhold og selskapsstyring.*

Våre krav og forventninger til lokale forretningspartnere vil tilpasses deres spesifikke selskapsforhold og den regionale konteksten vi opererer i.

Risikoreduserende tiltak

Ingen faktiske negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er identifisert i egen virksomhet. Likevel er det forbedringspotensial i styringssystemene, særlig når det gjelder kommunikasjon (både intern og ekstern). For utvalgte leverandører er det identifisert enkelte svakheter, særlig hos lokale aktører. Disse håndteres gjennom korrigerende tiltak i samarbeid med leverandørene, som kan inkludere direkte dialog, egen research eller formelle tiltak.

Som et resultat av aktsomhetsvurderingene konkluderte vi handlingsplanen for neste rapporteringsperiode:

- Videre oppfølging av leverandører gjennom spørreundersøkelser i Complete Control
- Strukturert kontraktsstyring og kommunikasjon av RBC-forventninger via etisk regelverk
- Fortsatt kartlegging av leverandørkjeden for å identifisere risikoområder og fullføre risikovurdering
- Implementering av innkjøpsstrategi i daglig drift
- Leasing av elbusser fra etablerte produsenter i lavrisikoland
- Bruk av etisk regelverk som evalueringsverktøy for leverandører og partnere
- Overvåking av nyheter og hendelser
- Intervjuer med sårbare grupper
- Scenarioanalyse
- Inkludering av mangfold og inkludering i innkjøp
- Etablering av klage- og oppreisningsmekanismer
- Definerings av kortsiktige, mellomlangsigtede og langsiktige mål
- Utvikling av indikatorer og milepæler
- Kommunikasjon av bærekraftstiltak til interessenter
- Deltakelse i bransjefora
- Oppfølging og rapportering i strategi-, leder- og styremøter

Oppfølging av implementering og resultater

Fremover vil vi ha et kontinuerlig fokus på å drifte etter prinsipper for ansvarlig næringsliv (RBC) i hele vår verdikjede, basert på de spesifikke målene som er satt. Rapportering vil være et tema både i strategidiskusjoner, ledermøter/forretningsgjennomganger og styremøter. På denne måten sikrer vi kontinuitet ved å definere og tildele ansvar for konkrete forbedringsområder.

Vi vil støtte oss på solid styring, metodikk, systemer, retningslinjer og prosedyrer, samt på godt opplærte og engasjerte medarbeidere – og ta i bruk digital teknologi.

Tromsø, 27. juni 2025

Anders Høifødt

Styrets leder
Best Arctic Group

Trond Arne Kongsli

Administrerende direktør
Best Arctic Group